

ҰРЫС МАШИНАСЫНАН
БАҚЫЛАУ АТЫСЫ

4 - бетте

СПОРТИВНЫЕ
ГЕРОИ

5 - бетте

БАТЫРДЫ
ҮЛГІ ТҰТАМЫН

8 - бетте

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ӘСКЕРИ-ПАТРИОТТЫҚ ГАЗЕТ

SARBAZ

№31
(2146)
2 тамыз
2024 жыл

газет 1929 жылдың
7 қарашасынан
бастап шығады

«БІРТҰТАС ЕЛ - БІРТҰТАС ЖЕР»

АУМАҚТЫҚ ҚОРҒАНЫС ӘСКЕРЛЕРІН ҚОЛДАНУ МӘСЕЛЕСІН ЗЕРДЕЛЕДІ

Төрт күндік оқу-әдістемелік жиынға әкімдердің әскери қауіпсіздік және қорғаныс мәселелері жөніндегі көмекшілері, әкімдіктердің жұмылдыру дайындығы, аумақтық және азаматтық қорғаныс басқармаларының бастықтары, өңірлік қолбасшылық әскерлері мен Десанттық-шабуылдау әскерлері басқармаларының аумақтық әскерлер бөлімдерінің бастықтары, аумақтық қорғаныс бригадаларының командирлері, барлығы 70-тен астам адам тартылды.

Оқыту Павлодар облысы аумақтық қорғаныс бригадасының базасында аумақтық әскерлердің күнделікті қызметі мен жауынгерлік дайындығын ұйымдастыру кезінде бірыңғай көзқарастарды әзірлеу мақсатында ұйымдастырылды. Жиынға қатысушылар аумақтық қорғаныс бөлімшелерін жауынгерлік үйлестіру

іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу, қойылған тапсырмаларды орындау барысында оларды басқаруды ұйымдастыру мәселелері бойынша білім алып, практикалық дағдыларын бекітті.

Жиынға қатысушылар қазіргі заманғы қарулы қақтығыстар тәжірибесі бойынша аумақтық қорғаныс

күштерін қолдану ерекшеліктерімен, жергілікті атқарушы органдар өткізетін бірлескен командалық-штабтық оқу-жаттығуларды дайындау және өткізу әдістемесімен танысты. Сонымен қатар аумақтық қорғаныс бригадасының тіркелген жеке құрамы мен техникасын зерделеуді ұйымдастыру мәселелері қаралды.

Қатысушылар аумақтық қорғаныс жүйесін ұйымдастыру тәжірибесін бөлісті, жастарды әскери-патриоттық тәрбиелеу тақырыбын, сондай-ақ басқа да проблемалық мәселелерді шешу жолдарын талқылады.

Естеріңізге сала кетейік, 2017 жылы аумақтық қорғаныс әскерлері құрылған бері мұндай оқу-әдістемелік жиындар үшінші рет өткізіліп отыр. Бұған дейін жиындар Ақтөбе және Петропавл қалаларында өткен болатын.

Министрдің бірінші орынбасары – Қарулы күштер Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Сұлтан Қамалетдинов жеке құрамды қабылдау пункті мен техниканың келу пунктін жұмыс алгоритмін тексеріп, жиынға қатысушылармен кеңес өткізді. Онда аумақтық

қорғаныс департаментінің бастығы – ҚР Қарулы күштері Бас штабы бастығының орынбасары генерал-майор Асқар Жоламановты таныстырды.

– Бүгінгі таңда аумақтық қорғаныс әскерлерін дамыту Қарулы күштердің жауынгерлік әлеуетін арттырудың басым бағыттарының бірі болып табылады. Бұған Ел Президенті – Қарулы күштердің Жоғарғы Бас қолбасшысы Қасым-Жомарт Тоқаев ерекше мән беріп отыр. Алда аумақтық қорғаныс жүйесін жетілдіру, сондай-ақ аумақтық әскерлердің қызметтік-жауынгерлік қызметі тәсілдерін жаңғырту бойынша ауқымды жұмыс күтіп тұр, – деп атап өтті генерал-лейтенант Сұлтан Қамалетдинов.

Жиын қорытындысы бойынша «Өңірлік қолбасшылықтар аумақтық әскерлерінің үздік бөлімі» номинациясы бойынша бірінші орынды «Шығыс» өңірлік қолбасшылығының аумақтық әскерлері бөлімі, екінші орынды «Батыс» өңірлік қолбасшылығының аумақтық әскерлері бөлімі, үшінші орынды – Десанттық-шабуылдау әскерлері иеленді.

ЖҰМЫЛДЫРУ РЕСУРСЫНЫҢ ДАЙЫНДЫҒЫ БАСТАЛДЫ

Қарағанды облысындағы «Сарышаған» тұраралық оқу-жаттығу полигонында әскери міндеттілердің жиындары басталды.

Жиынның ашылу рәсіміне Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары - Қарулы күштер Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Сұлтан Қамалетдинов, Құрлық әскерлерінің қолбасшылығы, Қарулы күштердің ардагерлері, гарнизондағы әскери бөлімдердің жеке құрамы және жергілікті атқарушы орган өкілдері қатысты.

– Әскери жиындардан өту – сіздерге әскери мамандықтарды терең меңгерге отырып, күш-қуат тұрғысынан және рухани жағынан жетілуге мүмкіндік беретін, сондай-ақ Отан қорғау жолындағы ұстанымдарды айқындайтын әскери қызметтің кезеңі. Бүгіннен бастап әрқайсыңыз әскери қызмет міндеттерін атқарып жатырсыздар. Осы ретте елімізді қорғау жолында кез келген бұйрықты орындауға дайын болуларыңыз керек, – деп атап өтті генерал-лейтенант Сұлтан Қамалетдинов әскери міндеттілерге арнаған сөзінде.

Мұнан кейін ҚР Қарулы күштері Бас штабының бастығы далалық лагерьдің оқу-материалдық базасы және инфрақұрылымымен танысты. Әскери жиындардың басты мақсаты – Қарулы күштердің жауынгерлік дайындығын арттырып, әскери дайындалған резервті дайындау және азаматтарды тапшы әскери мамандықтар бойынша оқыту.

– Жиын күндері біздің міндет мерзімді қызмет кезінде алған дағдыларымызды еске түсіру болып табылады. Сонымен бірге мұнда біз қару-жарақ пен әскери техниканың жаңа үлгілерімен таныса аламыз, – деді Қарағанды облысының Шахтинск қаласынан шақырылған әскери міндетті Сүндет Амандықов.

Әскери міндеттілер бір ай ішінде артиллериялық бөлімшелерде әскери техниканың бірнеше түрлерін қолдана отырып қайта дайындықтан өтетін болады. Болашақта жапастан шақырылған әскери міндеттілер бөлімшелердің, взводтар мен роталардың құрамына

бірігеді. Бұл өткен уақыт ішінде техникасы айтарлықтай жаңарып, күрделене түскен Қазақстан армиясына жаңа мамандар даярлау үшін қажет.

Әскери міндеттілерді шақырту ағымдағы жылдың тамыз айының соңына дейін жалғасады. Естеріңізге сала кетейік, шақырылған әскери міндеттілер әскери

қызметшілермен тең дәрежеде заттай мүлік, тамақ және медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз етіледі. Әскери жиындардан өту кезеңінде жұмыс орны мен атқаратын лауазымы сақталып, оларға орташа жалақы, ал жұмыс істемейтіндерге мемлекет есебінен ең төменгі жалақы төленеді.

СОБЫТИЯ И ФАКТЫ

ВОИНСКИЕ СБОРЫ С ВОЕННООБЯЗАННЫМИ

На базе воинской части 68665 в столице начались сборы с военнообязанными, закрепленными за Управлением главного командующего Сухопутными войсками Вооруженных сил Республики Казахстан.

В течение месяца около полусотни офицеров запаса будут оттачивать военное мастерство по 11 военно-учетным специальностям. Они вспомнят навыки, полученные во время прохождения службы в рядах армии, изучат новое вооружение, отработают ряд задач в полевых условиях.

- Воинские будни сильно отличаются от гражданской жизни, все происходит в более оперативном ритме. Мы круглосуточно находимся на казарменном положении, и днем, и ночью готовы выполнить поставленную задачу. Я очень рад что участвую в таких сборах, - признается офицер запаса Ернур Алиев.

Учебные сборы продлятся до конца августа и завершатся сдачей экзаменов и зачетов. Успешно освоившим программу сборов присвоят очередные

воинские звания.

На период воинских сборов за военнообязанными сохраняются места работы и занимаемая должность, им выплачивается средняя заработная плата, а неработающим - минимальная заработная плата за счет государства. Граждане, призванные на воинские сборы, обеспечиваются вещевым имуществом, питанием и медицинским обслуживанием наравне с военнослужащими.

Цель таких сборов - повышение боевой и мобилизационной готовности воинских частей, содержащихся в мирное время в сокращенной численности, а также подготовка и накопление в запасе военно-обученных ресурсов, необходимых для развертывания Вооруженных сил при мобилизации.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В ОБЛАСТИ ВОЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В Алматы на базе Центра миротворческих операций Министерства обороны Республики Казахстан прошел семинар на тему «Разработка и управление обучением».

В качестве инструкторов выступили представители военного ведомства Великобритании, которые поделились своим опытом и знаниями в области образовательных технологий с казахстанскими коллегами. От казахстанской стороны в семинаре приняли участие военные и гражданские инструкторы, преподаватели Центра миротворческих операций и Военного института Сухопутных войск имени Сагадата Нурмагамбетова.

На занятиях рассматривались современные

тенденции в области военного образования, включая перспективы развития и внедрения автоматизации в образовательные процессы с акцентом на экономически эффективные методы. В ходе лекций, презентаций и дискуссий участники обсудили интеграцию современных технологий и использование различных нестандартных методик, включая использование игровых алгоритмов для улучшения усвоения материала.

СПЛОЧЕННОСТЬ И ВЫСОКИЙ БОЕВОЙ ДУХ

В Актау на базе войсковой части 29011 главный командующий Военно-морскими силами ВС РК генерал-майор Серик Бурамбаев провел совещание по итогам оперативно-тактического командно-штабного учения «Бірлестік-2024».

Напомним, совместные военные маневры с участием воинских контингентов Азербайджана, Кыргызстана, Таджикистана и Узбекистана проводились на учебном полигоне «Оймаша», на мысе Токмак Каракиянского района и в казахстанской акватории Каспийского моря. В учениях приняли участие 4000 человек, было задействовано около 700 единиц вооружения и военной техники.

Подразделения Военно-морских сил Казахстана выполнили учебно-боевые задачи, основными из которых являлись ведение разведки местности и противника, транспортировка грузов и личного состава, высадка морского десанта, участие в огневом поражении противника и проведение противодиверсионных мероприятий.

В ходе совещания по подведению итогов учений с анализом тактических действий и результатов стрельб выступил заместитель главного командующего ВМС по боевой подготовке капитан 1-го ранга Данияр Хайрушев.

Высокий боевой дух, сплоченность, атмосферу взаимовыручки и боевого товарищества в период проведения маневров отметил заместитель главного командующего по воспитательной и идеологической работе полковник Жумабек Хасенов. Он поблагодарил военнослужащих за спаянность при выполнении учебно-боевой задачи, стремление к достижению высоких результатов в ходе учений.

- Учение проводилось в точном соответствии с утвержденным замыслом. Все цели достигнуты, задачи выполнены на высоком качественном уровне. Командиры частей и подразделений Военно-морских сил получили хорошую практику и навыки в организации выполнения задач, непрерывном и устойчивом управлении подразделениями, организации и поддержании неустанного взаимодействия, - подытожил генерал-майор Серик Бурамбаев. - Уверен, что по результатам учений каждый командир понял, над чем ему необходимо

работать и на чем нужно сосредоточить основные усилия.

Было отмечено, что выводы по результатам командно-штабного учения «Бірлестік-2024» будут учтены для дальнейшего планирования подготовки и совершенствования боевой учебы личного состава Военно-морских сил. В ходе совещания была дана оценка всем подразделениям и каждому военнослужащему. Двадцать одного военнослужащего наградили грамотами, матросы срочной службы Алишер Кенжеалиев и Диас Медетов, показавшие высокие результаты, из рук главного командующего ВМС ВС РК получили именные часы.

ЧТЯТ ГЕРОИЧЕСКОЕ ПРОШЛОЕ

В Алматы фронтовика Илью Григорьевича Кудина поздравили с 97-летием.

С пожеланиями здоровья и долголетия к ветерану обратились военнослужащие городского департамента и управления по делам обороны Жетысуского района, в/ч 68602 Десантно-штурмовых войск, представители Совета ветеранов и руководитель по организации работы с членами семей военнослужащих в/ч 68602 Акмарал Дайырбекова.

Илья Кудин родился в 1927 году в Кербулакском районе Алматинской области. На фронт был призван в конце 1944 года из Талдыкорганской области и служил в артиллерии. После капитуляции гитлеровской Германии его направили на Дальний Восток для участия в боевых действиях против японцев. Вернулся домой Илья Григорьевич только спустя семь лет после призыва.

До выхода на пенсию Илья Григорьевич трудился механизатором. За свои заслуги награжден орденом Отечественной войны II степени и медалью «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.». У Илья Григорьевича восемь внуков и множество правнуков, которые гордятся своим дедом.

Фронтовик с радостью принимал поздравления и подарки, делился воспоминаниями о военных годах. Он рассказал, как, будучи подростками, они провозжали на фронт своих родных, теряя товарищей, но не теряя надежды.

Казахстанские военнослужащие чтят героическое прошлое ветеранов и с удовольствием дарят

свое внимание людям, которые дали потомкам возможность жить на мирной земле. Со своей стороны Илья Григорьевич поблагодарил гостей за внимание к старшему поколению и сохранение памяти о тех, кто отдал жизни ради мирного неба на земле.

НАПОМНИЛИ ОБ ОТВЕТСТВЕННОСТИ

В целях профилактики и предотвращения коррупционных правонарушений с военнослужащими воинских частей и учреждений Карагандинского гарнизона проведена разъяснительная встреча с участием спикера просветительского пула Antikor Аркадия Тлеубердинова.

Фархат КИНЖИТАЕВ, Алмагуль ДАРМАНКУЛОВА (фото)

На встрече были рассмотрены вопросы противодействия коррупции, формирования антикоррупционной культуры, внесения изменений и дополнений в некоторые законодательные акты РК по вопросам противодействия коррупции и в «Правила поощрения лиц, сообщивших о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающих

содействие в противодействии коррупции».

Напомним, по коррупционным правонарушениям, по которым сумма взятки (причиненного ущерба либо стоимость представленных льгот, оказанных услуг) не превышает одной тысячи месячных расчетных показателей, единовременное денежное вознаграждение устанавливается в размерах от 30 до 100 МРП. В случае, если сумма взятки превышает 1000 МРП, единовременное денежное вознаграждение составляет 10% от суммы, но не более 4000 МРП.

Также Аркадий Набиевич рассказал об ответственности за несоблюдение антикоррупционных ограничений и напомнил о колл-центре Агентства по противодействию коррупции, в который можно позвонить по номеру 1424.

ЛИЧНОСТЬ

ЕГО ПОСЛЕВОЕННАЯ ЖИЗНЬ БЫЛА БОЛЬШИМ ПОДВИГОМ

Имя дважды Героя Советского Союза Талгата Бегельдинова навсегда запечатлено в истории как символ бесстрашия и профессионализма. Талгата Якубековича знают как легендарного летчика, чье сердце всегда принадлежало небу, а душа — свободе полета. В нашей стране и далеко за ее пределами чтят его память, восхищаются военными подвигами, ставят примером для подражания молодежи. К сожалению, о послевоенных заслугах Талгата Бегельдинова говорят не так много, а ведь они поистине заслуживают называться подвигом.

Федерации.

Верный только правде, какой бы она ни была горькой, страшной или смешной, Талгат Якубекович всегда говорил о том, что происходило с ним, ничего не скрывая и утаивая. Он был честным, доброжелательным.

«Меня воспитали безбрежные мои ковыльные степи, могучие горы, мой многострадальный, но гордый народ, свободолюбивый народ, которому я плачу своей горячей сыновней любовью и безграничной преданностью. Вот в чем я черпал силы, находил всегда помощь и поддержку», - вспоминал он.

Славный сын казахского народа, юный авиатор Талгат Якубекович Бегельдинов сражался с врагом на легендарном «Ил-2». В небе ему не было равных. В летописи Второй мировой войны жизнь и подвиги прославленного летчика остались яркой страницей.

Боевые подвиги прославленного аса хорошо известны в Казахстане и за рубежом, но мало кто знает, что его мирные годы были заполнены напряженной учебной и рабочей, бессонными ночами и многотрудными поисками оптимальных решений в сфере строительного производства. Можно смело сказать, что вся послевоенная жизнь Бегельдинова является одним большим подвигом.

«Авиация навсегда в моей душе»

Военный журналист «Казахстанской правды» Махин: «Талгат Якубекович, вы знали Бауржана Момышулы?». И он отвечает: «Я знать не знал Бауржана Момышулы. Однажды приходил его сын в 1992 г. и в 1997 г. с письмом, просьбой о награде в Москву. И я его подписал. Я никакого отношения к Бауржану Момышулы не имел. У меня был свой круг общения: дважды Герои, заслуженные военные летчики-штурмовики, однополчане, мы часто с ними встречались в Москве и в Киеве. Летчики были всегда элитой обороны и на войне, и в мирное время, всегда друг друга поддерживали. День Победы 9 мая был для меня самым великим, лучший праздник для моей жизни. Дважды Героев летчиков-штурмовиков было 108 человек. Из них 8 человек посмертно были награждены званиями героев. Из 100 человек мы остались только вдвоем в 2010 г. с Одиновым, дважды Герой, генерал-полковник авиации. Где бы я ни был, авиация и самолеты навсегда останутся в моей душе. Они так и пройдут со мной, я пронесу их в своем сердце через всю жизнь, до конца, через все предначиненные мне этапы. Имена Юсубек и Якубек Бегельдиновы взяты из латинского алфавита (тете жазу), поэтому с русского на казахский не переводятся. Сколько раз делал замечание о правильности имени и фамилии. Имя человека - это собственность, не переводится».

Исполнять обязанности старательно и честно

После окончания войны поступил в Краснознаменную Военно-воздушную академию Министерства Обороны СССР в Москве.

«После года учебы, когда я уже готовился в отпуск, из Акмолинска пришла телеграмма. Коллектив Макинского паровозного депо выдвинул меня кандидатом в депутаты Верховного Совета СССР. И маршрут мой изменился, я поехал к своим избирателям.

Побывал в ауле Майбалык, откуда много лет назад ушел искать счастья мой отец. Как самого почетного и дорогого гостя встретили меня односельчане отца. Теплая встреча ожидала меня и в областном центре. Я стоял на трибуне, видел тысячи лиц, и одна мысль владела мною: как отблагодарить этих незнакомых, но близких и родных людей за высокое доверие? Как передать им чувства, волнующие меня в эти минуты?»

Я рассказал о том, как выполнял свой воинский долг, защищал родной народ от врага, обещал, что также

старательно и честно буду выполнять и новые свои обязанности - обязанности народного избранника.

Вновь начались задания в академии. От избирателей приходят десятки писем. Много сложных, порой запутанных дел пришлось разрешать по долгу депутата Верховного Совета».

Окончив академию в 1950 году (диплом в № 742813, квалификация - командир и начальник штаба частей соединения Военно-воздушных сил), был назначен заместителем командира полка летной подготовки. Приказом МВС № 4 от 31 января 1957 года ушел в отставку с ношением военной формы. Приказом № 01422 ГК ВВС от 28 августа 1958 года ушел в отставку по состоянию здоровья, инвалид войны 2-ой группы.

В 1957 году по Приказу Главного управления гражданской авиации СССР был назначен заместителем начальника управления Гражданской авиации Казахской ССР в город Алма-Ату. За досрочное высококачественное выполнение Правительственного задания по строительству взлетно-посадочной полосы в аэропорту Алма-Ата Президиум Верховного Совета Казахской ССР от 18 октября 1958 года награждал Почетной грамотой Верховного Совета Казахской ССР.

Отмечая активное участие в развитии гражданской авиации Республики, Президиум Верховного Совета Казахской ССР указом от 9 февраля 1963 года награждал Почетной грамотой Верховного Совета Казахской ССР.

В 1968 году Бегельдинов заочно окончил Московский инженерно-строительный институт, квалификация инженер-строитель (диплом номер Ш № 075930), г. Москва. Руководство управления гражданской авиации, где он работал заместителем председателя правления, очень нуждаясь в своих национальных кадрах, обратилось с просьбой в союзное Министерство высшего и среднего специального образования с просьбой разрешить Талгату Якубековичу защитить дипломный проект в Казахском политехническом институте. Просьба была удовлетворена. И через два года Бегельдинов получает заветный диплом в Москве.

Если человек талантлив, то талантлив во всем

Это утверждение в полной мере относится и к деятельности Талгата Якубековича. Он и в мирной жизни был на передовой, строгий и дисциплинированный, требовательный, инициативный и энергичный. Уже в первые годы работы в Гражданской авиации проявляет исключительную активность, по его инициативе был разработан и реализован план по созданию прочной базы авиации. Он не мог усидеть в кабинете и принимать самое горячее участие в строительстве взлетно-посадочной полосы для реактивных и пассажирских самолетов Алматы. Сооружение велось ускоренными темпами, с высоким качеством и завершилось досрочно. За успешное выполнение правительственного задания по сооружению этой взлетно-посадочной полосы Талгат Бегельдинов 18 октября 1958 года, через два коротких года после ухода в отставку, награждается Почетной грамотой Верховного Совета Казахстана.

Затем были боевые дни и ночи строительства современных аэродромов в Усть-Каменогорске, Семипалатинске, Павлодаре, Кокшетау, Караганде, Астане (Акмоле), Костане, Петропавловске, Шымкентской, Жамбылской, Кызылординской областях, Актюбинске, Балхаше, Форт-Шевченко, практически во всех областях республики. В феврале 1963 года ему вновь вручается Почетная грамота Верховного Совета республики за активное участие в развитии гражданской авиации Республики Казахстан.

Плодотворной была деятельность Талгата Якубековича в качестве заместителя управляющего трестом «Казстальмонтаж». По заданию Правительства он участвует в возведении таких знаковых объектов как Лисакровский горно-обогатительный комбинат, Джамбульский завод двойного суперфосфата, Дворец республики в Алматы, здание республиканской библиотеки, Алматинского цирка. Во всех областях вместе со своим коллективом строителей он сооружает автошоссе с автостанциями. Его четырежды отмечают Почетными грамотами Верховного Совета за плодотворную работу в хозяйственных органах и общественных организациях, за активность в воспитании молодежи.

За многолетнюю активную работу в хозяйственных органах и в связи с пятидесятым днем рождения Президиум Верховного Совета Казахской ССР указом от 4 августа 1972 года награждал Почетной грамотой Верховного Совета Казахской ССР.

В связи с тридцатилетием победы Советского народа в Великой Отечественной войне 1941- 1945 годов, за участие на фронтах войны и активную трудовую деятельность в послевоенный период Президиум Верховного Совета Казахской ССР указом от 30 апреля 1975 года награждал Почетной грамотой Верховного Совета Казахской ССР.

Актюбинскому высшему летному училищу было присвоено имя дважды Героя Советского Союза Талгата Якубековича Бегельдинова. В настоящее время это Военный институт Сил Воздушной обороны Казахстана. Институт располагает крепкой учебно-материальной базой, коллектив высококвалифицированных преподавателей, инструкторов и инженеров готовит авиаторов по восьми специальностям.

Подвиги Талгата Якубековича высоко оценены правительством и народом. Своим бесстрашием и храбростью, мастерством и мужеством дважды Герой Советского Союза, заслуженный военный летчик-штурмовик, генерал-майор авиации Талгат Якубекович Бегельдинов прославил не только себя, но и свой народ. Его самоотверженный труд и подвиги навсегда останутся в наших сердцах.

Избран депутатом Верховного Совета СССР в трех созывах. Почетный гражданин городов Аркалыка, Целинограда (Астана), Алматы, Усть-Каменогорска, Семипалатинска, Кызылорды, Шымкента, Караганды, Жамбыла, Оренбурга (Ижева) и во всех областных центрах.

Талгат Якубекович во всех сферах возглавлял аэрокосмонавтику в Казахстане.

Почетный профессор Евразийского института рынка, Почетный профессор Казахского национального технического университета имени К. Сатпаева.

Выпустил четыре книги: «Илы атакуют», «305 рейдов», «Звездное небо Талгата», «Жизнь замечательных людей».

Воспитанник огненного поколения

«Следует сказать, что в мирную жизнь я шел не с пустыми руками. В послевоенный период сознавал, что так или иначе не сегодня, так через год, идти в отставку. Учтя это, я заранее сумел окончить в Москве Всесоюзный политехнический инженерно-строительный институт. Это и определило мой дальнейший трудовой и весь последующий жизненный путь. Расставшись с авиацией, военной, я во поле судьбы, все-таки в принципе снова оказался при ней. Правда, теперь вроде как косвенно, но стал строить взлетно-посадочные полосы для самолетов, обеспечивать им жизнь полнокровную, удобную, завершив строительство аэродромов, я как бы оглянулся на пройденный уже после войны путь, но не по-граждански, по-фронтовому. Итог был неплохой. Свидетельство тому многочисленные почетные грамоты Верховного Совета Казахской ССР и другие награды за отличное выполнение заданий в деле развития воздушного транспорта в республике».

И что теперь? Кажется, как гражданин Бегельдинов сделал если не все возможное, то достаточно многое для своей Родины, как патриот, ее защитник и как труженник. Как на фронте, как при выполнении боевых заданий. Так было.

При встречах с молодежью Талгат Якубекович всегда давал ей наказы.

«Свое горячую признательность и глубокое уважение за боевые заслуги на фронтах войны и высокие заслуги в труде в мирное время выражает мне мой народ, трижды избирая депутатом Верховного Совета СССР, депутатом Алматинского городского Совета. По воздушным трассам Казахстана день и ночь летят самолеты. Они везут пассажиров, важные народнохозяйственные грузы. Линии перевозок становятся все длиннее, достигают самых отдаленных уголков республики. И я счастлив, что в этом есть доля моего труда. Теперь я регулярно встречаюсь с молодежью, бываю на предприятиях, в институтах. Юноши и девушки внимательно слушают о боевых делах летчиков в годы Великой Отечественной войны».

Трудная доля досталась моему поколению: в упорной и жестокой борьбе с немецко-фашистскими захватчиками отстаивать свободу и независимость нашей Родины, защищать прекрасное будущее.

Я горжусь тем, что являюсь воспитанником огненного поколения, в рядах которого ковались мужество и героизм, и я снова мысленно возвращаюсь к памяти тех тысяч юношей и девушек, имена которых навечно вписаны в героическую летопись нашей Родины! Они бессмертны в памяти народа.

Пример для всех поколений о величии силы духа тех, кто с мечом в руках поднялся на защиту родной земли и родительского очага.

Говоря о нашей Великой Победе можно сказать многое, эти слова не вмещаются в короткие выступления, объемные доклады, исторические исследования, они безмерны в оценке восхождения подвигом тех, кто 1418 дней и ночей прошел огненными дорогами войны, не склонил головы перед опасностью гибели, ибо конечная цель это была Победа.

Приверженность к Великой Победе делает великим каждого казахстанца. Каждый внес свой посильный вклад в дело, чтобы сейчас на мирной земле нашего родного Казахстана цвели сады, росли дети, которые передадут эту вечную память, как эстафету героизма и мужества в борьбе за свободу и независимость нашего Казахстана.

Память о Великому подвиге нужна не мертвым, это нужно живым, это нужно сегодняшнему казахстанскому народу, подрастающему поколению: это они должны быть достойными подвигов своих дедов и отцов, всего старшего поколения, кто доказал на поле самой кровопролитной битвы в истории человечества, верность, любовь к Родине и свободе.

Армия оснащена сложнейшей техникой, изучить ее, конечно, труднее, чем в годы войны. Но каждое время ставит перед войной свои задачи. Они по силам молодым, цепким умам. Учитесь, знайте, будете крепкими духом и здоровее. Приучайте себя к выносливости, имейте в виду, что при всей сложности обстановки в любой момент схватки побеждает тот, кто сильнее духом, закаленнее».

Орындибике Жекеновна БЕГЕЛЬДИНОВА,
Фото из личного архива автора

ӘСКЕР ТЫНЫСЫ

ЗЕНИТШІЛЕРДІҢ АТЫС ДАЯРЛЫҒЫ

Сарыөзек гарнизонындағы шабуылдаушы бригадасының жауынгерлік дайындық жоспарына сәйкес, бөлімнің оқу полигонында зениттік дивизион жеке құрамы бөлімшелердің жауынгерлік оқ атуы бойынша ЗУ-23-2 зениттік қондырғыларынан атыс сабақтарын өткізді.

Атыс жаттығуы басында зенитшілер дабыл бойынша көтеріліп, оқу полигонына штаттық техникаларымен марш жасады.

Марш жасау барысында әуедегі ұшулар кезінде зениттік дивизион жеке құрамының іс-қимылдары және шартты қарсыластың жаппай қырып-жою қаруын қолдануы пысықталды.

Атыс даярлығын сапалы өткізу мақсатында едәуір қашықтықта орналасқан шартты қарсыластың броньды техникасы мен авиациясына еліктейтін нысана бойынша макеттері қолданылып, жауынгерлік атыстарды орындады.

Одан басқа бір күн ішінде зениттік зымыран кешендерінің есептоптары ЗУ-23-2 қондырғыларынан шартты қарсыластың әуе нысаналарын іздеу, анықтау, сүйемелдеу, тану және оларға тойтарыс беру бойынша жауынгерлік атыс міндетін орындап, әскери және мемлекеттік маңызды өндірістік нысандарды әуе қарсыластарының соққыларынан қорғау бойынша көптеген жаттығуларды өткізді.

«Бұл сабақта біздің жеке құрам практикалық дағдыларын дамып, жауынгерлік үйлесімділігін жетілдірді. Өткізілген барлық далалық оқу-жаттығуымен атыс даярлығында, әр бөлімшелер мен есептоптары жақсы нәтижеге қол жеткізді», - дейді зениттік дивизион командирі майор Мадияр Алентаев.

Ал, практикалық сабақтар кезінде зениттік дивизионның далалық дағдысын және маневрлік мүмкіндіктерін жетілдіруге, атыс жүргізу кезінде қауіпсіздік шараларын сақтауға ерекше назар аударылды.

Әскери бөлімнің зенитшілер дивизионы қазіргі заманғы қуатты қару-жарақ пен ұрыс техникасы бар әскери құрылымның бірі саналады.

Бұл зениттік дивизионның жеке құрамдары ЗУ-23-2 қаруынан атыс жаттығуларын орындай отырып, оқу-жауынгерлік іс-қимылдарды жүргізу бойынша бірқатар міндеттерді де орындады.

Подполковник Абзал САРТАЕВ
Сарыөзек гарнизоны баспасөз қызметінің бастығы

ӘСКЕРИ МІНДЕТТІЛЕР АНТ ҚАБЫЛДАДЫ

«Астана» өңірлігіне қарасты «Сарышаған» полигонында 68-ге жуық әскери міндеттілер әскери ант қабылдады. Өткізілген іс-шараға жиын бастығы Даулет Сеилханов қатысты.

Іс-шара барысында әскери ант қабылдау рәсімінің маңызы туралы полковник Даулет Сеилханов жеткізді. Әрі қарай әскери міндеттілерді әскери ант қабылдауымен құттықтап, Отан алдындағы борышты өтеу әрбір жастың бірден бір парызы екендігі жөнінде сөз қозғады. Ал әскери міндеттілер қызметтік міндеттерін адал және абыроймен атқаруға, еліне адал қызмет етуге, азаматтар құқығы мен бостандығын қорғауға ант берді.

Іс-шара соңында әскери міндеттілер дайындаған өнерлерін тамашалап, ата-аналарымен естелікке суретке түсті.

Думан ЖҰМАШҰЛЫ
Приозерск гарнизонының баспасөз хатшысы

ҰРЫС МАШИНАСЫНАН БАҚЫЛАУ АТЫСЫ

«Шығыс» өңірлік қолбасшылығының «Майлин» далалық тәжірибелік жаттығу полигонында танк әскери бөлімінің 3-ші танк батальонының жеке құрамы Т-72 ауыр ұрыс машинасынан №1 бақылау атысы жаттығуын өткізді.

Экипаждар бақылау атыстарының жаттығуын жүзеге асырды. Жаттығудың барысында түрлі қашықтықта орналасқан нысаналарға оқ жаудырды. Танк бөлімшелері оқ-дәрі жиынтығын танкке салу және қару-жарағын жауынгерлік жағдайға келтіру бойынша практикалық нормативтерді де орындады. Жоспарлы ату сабағының көздегені де сол, әскери қызметшілердің жауынгерлік даярлығын пысықтау, олардың штаттық қару-жарақтан оқ ату шеберліктерін арттырып, тәжірибелік дағдыларды одан әрі жетілдіру. Соған сай атысты ұйымдастыру бойынша экипаждар

барлық тиісті нормативтерді сапалы әрі тез тапсырды. Осылайша тиісті мақсаттарына қол жеткізді.

Танк әскери бөлімінің командирі подполковник Дастан Мұхаметжановтың айтуынша, бақылау ату жаттығуын орындау кезінде әскери қызметшілердің кәсіби біліктілігі мен психологиялық тұрғыдағы дайындығы тексеріледі. Өздеріне сеніп тапсырылған танкінің күшін сезінетініне де көз жеткізуге болады. Алдағы уақытта әскери қызметшілердің кәсіби біліктілігін арттыру мақсатындағы сабақтар да жүргізіліп, жаттығулар да өткізілетін болады.

ӨРТКЕ ҚАРСЫ ТАКТИКАЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУЫ

«Шығыс» өңірлік қолбасшылығының Аягөз гарнизонындағы 10181 әскери бөлімінің базасында өртке қарсы ведомствоаралық тактикалық оқу-жаттығуы болды.

келген тілсіз жауды дер кезінде ауыздықтауға дайын болуға үйретеді», - деді 10181 әскери бөлімінің өртке қарсы қызметінің бастығы капитан Бекжан Шәріпханов.

Айта кетейік, өртке қарсы ведомствоаралық тактикалық оқу-жаттығуы еліміз Қорғаныс және Төтенше жағдайлар министрліктерінің бірлескен жоспарына сәйкес өткізілді. Басты мақсаты – әскери бөлімнің аумағында өрт қаупі туындаған жағдайда Аягөз гарнизоны әскери бөлімдерінің өрт сөндіру командалары мен Аягөз қаласы №13 өрт сөндіру бөлімі қызметкерлерінің бірлескен әрекетін, сондай-ақ шұғыл әрекет ету тобының шеберлігін шыңдау.

Алуа Исакова,
«САРБАЗ»

Жаттығудың сценарийіне сай әскери бөлімдегі ұрыс машиналарының паркінен өрт шығып, қойма отқа оранды. Аумаққа жақын орналасқан 10181 әскери бөлімінің жеке құрамы дабыл белгісі бойынша көтеріліп, қауіпсіз аймаққа көшірілді. Сол жерде арнайы штаб құрылды. Барлық қызметшілердің өрт кезіндегі өзара іс-қимыл алгоритмі де жасалды. Санаулы минуттарда өрт сөндірушілер де жетіп, қызыл жалынды әп-сәтте сөндірді. Жаттығуға 30-дан астам маман және 10-ға жуық өртке қарсы арнаулы техника жұмылдырылды. Оқу-жаттығуын бақылаған басшылық құрам құрылымдардың кәсібилігіне оң баға берді.

«Оқу жаттығуының барысында қызметшілердің шапшаң қимылы мен арнайы техникалардың әзірлігі тексерілді. Осындай тактикалық жиындар өрт сөндірушілердің тәжірибесін арттырып, төтеннен

АКТУАЛЬНО

СПОРТИВНЫЕ ГЕРОИ

XXXIII Олимпийские летние игры в Париже набирают ход, каждый день радуют болельщиков олимпийскими рекордами и красотой спорта. В копилке сборной Казахстана уже три медали, две из которых принесли спортсмены Центрального спортивного клуба Министерства обороны.

Нариман ДЮСЕНОВ

В первый день соревнований бронзовые медали завоевали стрелки. На пьедестал почета поднялись служащий Вооруженных Сил РК Ислам Сатпаев и Александр Ле, которые стали третьими в соревнованиях по стрельбе из пневматической винтовки (10 м) среди смешанных команд, опередив соперников из Германии (17:5).

Армейский спортсмен стал одним из первых, кому удалось завоевать олимпийскую лицензию для Казахстана в этой дисциплине. И впервые за 28 лет казахстанские стрелки завоевали медаль Олимпиады. По словам спортсмена, была проделана большая работа, которая позволила завоевать награду.

- Хочу выразить особую благодарность своему тренеру,

который независимо от обстоятельств приезжает на соревнования и оказывает всяческую поддержку. Мы с ним дома работаем над психологическими моментами. Считаю, что все вместе нам принесло такие плоды, - сказал он.

Ислам Сатпаев также отметил поддержку родных и близких. Перед началом соревнований его мама видела

сон, в котором Ислам становится призером Олимпийских игр. Об этом спортсмен узнал сразу после успешного выступления.

На Олимпиаде казахстанский стрелок принял участие в квалификации в соревнованиях по стрельбе из пневматической винтовки (10 м), а также в отборочных соревнованиях по стрельбе из малокалиберной винтовки из трех положений (50 м), показав достойный результат.

Ислам признается, что Олимпиада в Париже это не предел, и он будет готовиться к Олимпийским играм 2028 года в Лос-Анджелесе.

Олимпийскому триумфу Ислама предшествовал долгий и трудный путь, который начался еще в школе. Как вспоминает спортсмен, в стрелковый тир его привел друг. С тех пор стрельба увлекла его. Интересно, что перед тем как целиком посвятить себя этому виду спорта, Ислам в течение трех лет занимался каратэ.

Особую роль в становлении спортсмена сыграли заслуженные тренеры нашей страны Валентина Дериглазова и Геннадий Насонов. К слову, с последним Сатпаев работает до сих пор.

В активе Ислама Сатпаева уже есть два «серебра» и две «бронзы» этапа Кубка мира. В прошлом году в паре с Александрой Ле он завоевал бронзовую медаль Азиатских игр, прошедших в китайском Ханчжоу.

В свободное от тренировок и соревнований время Ислам Сатпаев любит порыбачить с удочкой. Это занятие помогает ему отвлечься и набраться сил.

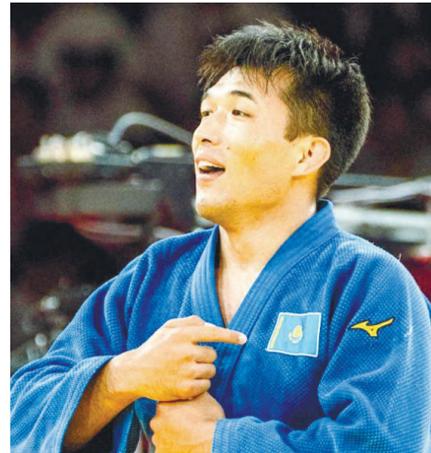
Казахстанский дзюдоист, спортсмен-инструктор ЦСК МО РК, старший лейтенант Гусман Кыргызбаев стал еще одним триумфатором Олимпийских игр в Париже, завоевав бронзовую медаль в весовой категории до 66 кг.

В первом поединке на пути к заветной медали армейский борец одолел 9-й номер мирового рейтинга испанца Давида Гарсия Торне. В упорном поединке дело дошло до дополнительного времени, в котором казахстанский дзюдоист заработал победный балл.

Во втором раунде Кыргызбаеву противостоял двукратный призер Олимпийских игр Ан Ба Ул из Южной Кореи. Поединок вновь получился для нашего спортсмена непростым, однако в итоге ему удалось заработать нужный для победы балл и удержать соперника.

Одолеев в 1/4 финала представителя Франции Валида Хяра, дзюдоист из Казахстана встретился с бразильцем Виллианом Лимой. Полуфинальный поединок получился упорным. Оба спортсмена действовали грамотно. В основное время победителя выявить не удалось, а в дополнительное время Лима заработал иппон и победил.

В схватке за «бронзу» армейский спортсмен смог победить серба Страхинычу Бунчича, завоевав главную награду в карьере.

- Мне уже 32 года. Я отдал всего себя в Париже. Это моя последняя Олимпиада. Долгожданная олимпийская медаль. Эту победу я посвящаю нашей стране, родным, жене и детям, - сказал Гусман Кыргызбаев.

Гусман с юных лет мечтал о медали Олимпиады. На протяжении восьми лет он выступал в весовой категории до 60 кг, в которой ему никак не удавалось завоевать путевку на соревнования. У спортсмена есть брат-близнец по имени Гумар. С раннего возраста молодые люди вместе занимались дзюдо, а после школы вместе поступили в Казахскую академию спорта и туризма.

- Изначально мы с моим братом Гумаром начали заниматься национальной борьбой «қазақша күрес». В возрасте 12 лет стал чемпионом Азии, а затем вместе с братом и чемпионом мира. С юности начали принимать участие в турнирах по дзюдо, - рассказывает спортсмен. С 2012 года Кыргызбаев регулярно выступает в турнирах по дзюдо. В 2014 году впервые получил приглашение в национальную сборную Казахстана. Среди достижений спортсмена выделяются успехи на соревнованиях среди военнослужащих, триумф на этапе гран-при в Агадире (Марокко, 2018 год).

В свободное время спортсмен любит играть в футбол и заниматься верховой ездой. Имеет навыки игры на губной гармошке. У него юридическое образование, дипломированный тренер-преподаватель.

Олимпийские игры продолжаются. Казахские спортсмены участвуют в соревнованиях каждый день в надежде завоевать для нашей страны медаль и порадовать болельщиков.

ПО-НАСТОЯЩЕМУ БОЙЦОВСКАЯ КОМАНДА

Команда «Намыс» Министерства обороны РК вновь стала чемпионом «Astana Futbol Ligasy» среди любительских команд столицы по мини-футболу.

Костяк команды оборонного ведомства «Намыс» составляют военнослужащие Акмолинского гарнизона. Футбольная дружина оборонного ведомства принимала участие во многих турнирах, проходивших в Астане, неоднократно становилась чемпионом «Astana Futbol Ligasy», трехкратный чемпион кубка Ассамблеи народа Казахстана, серебряный чемпион кубка «ҚызметҚап» среди государственных органов.

Сезон длился два месяца и завершился 28 июля. Спортсмены МО РК зарекомендовали себя по-настоящему бойцовой командой. В активе команды ни одного поражения и три ничьи, наибольшее количество забитых голов и самое меньшее количество пропущенных.

Председатель Спортивного комитета МО РК - начальник Центрального спортивного клуба полковник Арман Абеуов отметил, что в оборонном ведомстве придадут большое значение развитию спорта в

воинских коллективах, в войсковых частях имеется богатая материальная спортивная база.

- Мы рады победе нашей команды в турнире, - сказал полковник Арман Абеуов. - Футбол - это коллективная игра, и на футбольном поле не только оттачивается спортивное мастерство военнослужащих, но и происходит сближение членов команд.

Дружинам, вышедшим в финал, вручили кубки, дипломы и памятные медали. В целом первенство прошло на высоком уровне, футболисты показали красивую игру и свое умение работать в команде, а болельщики на трибунах получили массу положительных эмоций.

УСПЕШНО ПРОШЛИ СТАЖИРОВКУ

В Таразе на базе Учебного центра боевой подготовки и боевого применения БПЛА завершилась войсковая стажировка курсантов Военного института Сил воздушной обороны. В ходе практики будущие офицеры совершили первые самостоятельные запуски и управление беспилотным воздушным судном «Skilark-1LEX».

Дина МУХАРИНОВА,
Владимир МАРТЫНЕНКО (фото),
пресс-служба Таразского гарнизона

Войсковая стажировка курсантов военного вуза - это неотъемлемая часть учебного процесса. Полный объем теоретического материала они получают в своем учебном заведении, а вот практическую часть закрепляют в реальных условиях воинских частей.

Стажировка курсантов-летчиков третьего курса Военного института Сил воздушной обороны проходила в Таразе два месяца. Под руководством опытных инструкторов и наставников курсанты еще

раз повторили теоретическую часть, после чего приступили к запуску беспилотника сначала под контролем инструкторов Учебного центра.

- Курсанты к нам прибыли идейные, грамотные, целеустремленные, - характеризует подопечных командир звена авиационной эскадрильи Учебного центра майор Ержан Байбосынов. - Вникая в тонкости управления беспилотным воздушным судном «Skilark-1LEX», они не упускали ни одной детали, и каждую свободную минуту посвящали тому, чтобы еще глубже вникнуть в будущую профессию. Меня порадовал такой настрой наших молодых коллег.

На протяжении полутора месяцев курсанты совершенствовали свои знания технических характеристик беспилотника «Skilark-1LEX», законов аэродинамики, правил эксплуатации воздушного

судна и другие темы. И только на завершающем этапе войсковой стажировки, после сдачи зачетов по теории и работы с беспилотником под чутким руководством инструкторов, курсанты приступили к первому самостоятельному управлению.

- Сегодня я выполнил свой первый самостоятельный полет. Было очень много волнений, - делится впечатлениями курсант 3-го курса Военного института Даниель Даулет. - Но благодаря нашим инструкторам я получил достаточно знаний и опыта и выполнил полет без замечаний.

Стоит отметить, что первые часы полета по управлению беспилотным воздушным судном уже входят в личный актив каждого курсанта в форме записей в летную книжку. Ее они будут заполнять на протяжении дальнейшей военной службы уже в качестве офицеров. Но эта первая запись всегда будет напоминать им об их первых самостоятельных шагах в беспилотной авиации.

Сейчас курсантам больше всего хочется показать свои летные книжки и рассказать о первых успехах своим родителям. Многие из курсантов, как например Даниель Даулет, пошли по стопам отцов, или, как курсант-летчик Мадияр Сатыбалдинов, исполнили мечту своих родителей, что в полной мере совпало с их собственными мечтами о будущей профессии.

- Летать и управлять воздушным судном - это всегда была моя мечта, а также мечта моего папы Дауренбека, которого уже, к сожалению, нет в живых, - рассказывает курсант-летчик Арман Мамбетов. - И я горжусь, что я воплощаю эту мечту в реальность.

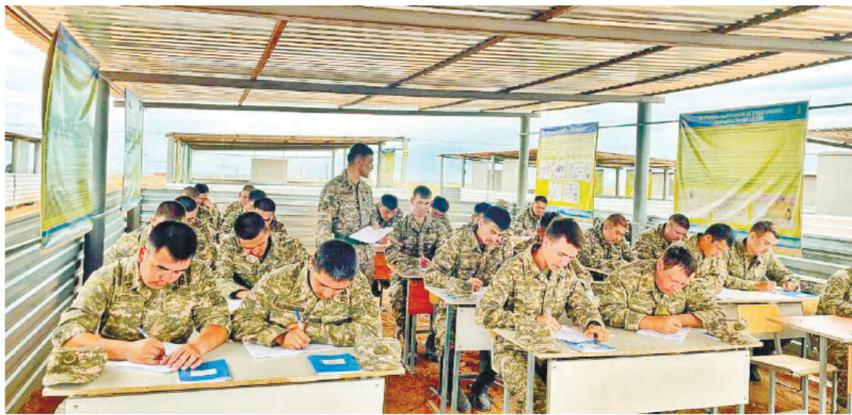
В завершении практики, помимо зачетных книжек и необходимых документов, подтверждающих успешное прохождение войсковой стажировки, начальник учебного центра боевой подготовки и боевого применения БПЛА полковник Шоқан Мусабеков вручил каждому курсанту шеврон воинской части. Парящий орел, способный с высоты полета увидеть цель как днем, так и ночью, олицетворяет суть беспилотной авиации. Курсанты намерены всегда хранить эти шевроны как память о своем первом практическом опыте самостоятельного управления беспилотным воздушным судном.

ХАТ-ХАБАР

ҰРЫСТА ТӘУЕКЕЛ ЕТУ ДЕ ЕРЛІК

«Сарышаған» полигонында «Астана» өңірлік қолбасшылығы әскерлеріне қарасты «Сарышаған» полигонында әскери міндеттілер оқ ату оқу-әдістемелік сабағын бастап кетті.

Жауынгерлік даярлықтың жоспарына сәйкес жеке құрам біріктірілген есептоп құрамында артиллерияның көрсетілім атысын өткізді. Әскери көлігінен 9-П 140 220 мм Ураган зеңбірегінен практикалық іс жүзінде сабақ алды.

Артиллериядан оқ ату жаттығуының жиын басшысы полковник Дәулет Сеілханов жетекшілік етті. Оқу-әдістемелік сабақ барысында командалық бақылау бекетінен қадағаланды. Бастысы, артиллерияда оқ ату жаттығуының көрсетілім аты күткен нәтижені көрсетті. Артиллерист-жауынгерлер тарапынан

ешқандай ауытқушылық болған жоқ. Осы ретте әскери міндеттілер асқан жауапкершілік танытқандығын айта кеткен жөн. Атап айтқанда, батарея командирлері атыс кезінде бір-бірімен тез арада тіл табысып, берілген тапсырмаларды бұлжытпай орындап шықты.

Думан ЖҰМАШҰЛЫ
Призерск гарнизонының баспасөз хатшысы

АРДАГЕРГЕ ЕСКЕРТКІШ ОРНАТЫЛДЫ

Алматы баурайында Ұлы Отан соғысының ардагері атақты жойғыш-ұшқыш Василий Леонтьевич Жовтыйға арналған ескерткіш ашу салтанатты шарасы өтті. Осы шараға Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ардагерлері, әкімшілік өкілдері, Қазақстан Республикасы ІІМ Ұлттық ұланның, Әскери-әуе күштерінің, ҰҚК авиациясы әскери қызметшілері, Алматы аудандарының қорғаныс істері жөніндегі бөлімдері және ардагердің туыстары мен майдандас жолдастары қатысты.

Бұл ескерткіш біздің атақты жерлесіміз, Ұлы Отан соғысының ардагері «Нормандия-Неман» полкінің мүшесі Василий Жовтыйға құрылымдық күштер мен тәрбиеленушілердің, сонымен қатар оны жақсы білген адамдардың көмегімен ашылып отыр. Василий Леонтьевичпен, біз 14-15 жастағы бозбала кезімізде таныстық. Арман қуып келген, ұшқыш болуды армандап Алматы аэроклубына оқуға түстік. Біздің тәлімгеріміз болды. Ол кісінің әңгімесі өзі қызмет еткен «Нормандия-Неман» полкі туралы, ұшқыштардың ерлігі мен бірге ұшқан француздардың достығы, ұқсас салт-дәстүрінің ерекшеліктері туралы болатын. Жарты ғасыр өтсе де, 70-шы жылдары аэроклубқа келген ағалардың естеліктері қазіргі жастарға үлгі болары хақ, - дейді Қазақстан Республикасы ІІМ Ұлттық ұланның ардагері Георгий Тифанциди.

Ұшқышқа қойылған ескерткіш – өскелең жас ұрпақ пен соғыс ардагерлерінің естеліктерін жалғастыратын байланыс.

Ескерткіштің ашылуына 53975 әскери бөлімінен подполковник А.А.Калиев және ұшқыштар құрамы қатысты. Гүл шоқтарын қойып, майдангер ардагердің ерліктеріне қанық болып қайтты.

Василий Леонтьевич Жовтый – атақты «Нормандия-Неман» полкінің Алматыдағы жалғыз қатысушысы. Бұл полк туралы Шығыс майданда бірлесіп соғысқан француздар мен кеңес ұшқыштарының ерліктерін паш ететін Париждегі Ля Буржеде жазылған арнайы тақтада бар.

Василий Леонтьевичтің 33-ке жуық медальдары мен ордендері бар: Жауынгерлік Қызыл ту, Қызыл Жұлдыз, II дәрежелі Ұлы Отан соғысының ордендері, сонымен қатар француз наградасы – Легион даңқы ордені де бар. «Ерлігі үшін», «Жауынгерлік ерлігі үшін», «Кенигсбергті алғаны үшін», «Еңбек қызыл ту» ордені, сонымен қатар ҚХР мен ҚДХР Достық ордендерімен марапатталған.

«Бұл – атақты, ең біріншіден ашық-жарқын жүзді, бәріне көмегі аямайтын адам. Өз балаларынан ерте айрылған, бірақ та соған қарамастан сарқылмас күш-қуатын, өмірін өз шәкірттеріне, еліне, халқына арнаған біздің мақтанашымыз болған», - деп еске алады немересі Оксана Алексеевна.

Подполковник А.КАЛИЕВ
Тәрбие және идеологиялық жұмыс бөлімінің (арнайы насихат және идеологиялық жұмыс жөніндегі) аға офицери

ӘСКЕРИ МІНДЕТТІЛЕРМЕН КЕЗДЕСТІ

«Аналар жүрегі» аналар комитеті республикалық қоғамдық бірлестігінің Қарағанды облысындағы өкілдері Зағира Әубәкірова мен Марина Бейсембаева Сарышаған полигонында борышын өтеп жатқан әскери міндеттілермен кездесті.

Кездесу барысында жиын қолбасшылығы жұртшылыққа мерзімді әскери міндеттілердің өмірі мен тұрмысымен, көтермеақ түрлері мен нормаларымен танысуға, жауынгерлік даярлық кабинеттерін, казармалық үй-жайларды, асхананы аралау мүмкіндігін берді. Далалық жиынды аралау барысында жиынға келген әскери міндеттілермен әңгіме жүргізілді.

Әскери міндеттілердің асханасында қоғамдық бірлестік өкілдері жиынға шақырылушыларға арналған

ас мәзірінің макетін қарап, дайындалған тағамның сапасына баға берді. Сарбаздардың аналары комитеті ең алдымен әскерге шақырылғандарға қиын жағдайдан шығуға көмектесу үшін құрылған. Оның өкілдері еліміздің Қарулы Күштерінің әскери бөлімдерін, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарын, әскери оқу орындарын үнемі аралап тұрады. Қоғамдық бірлестікке көбіне ұлдары қызмет еткен әйелдер кіреді.

САРБАЗБЕН СЫРЛАСҚАН «АНА ЖҮРЕГІ»

Ана мен бала арасына дәнекер болуды мақсат тұтқан «Ана жүрегі» сарбаздар аналары комитеті республикалық қоғамдық бірлестігінің Шымкент қаласы бойынша өкілі Шарифа Муминова әуе шабуылына қарсы қорғаныс бригадасы сарбаздарының қал-жағдайын білуге барды.

Сапар барысында бірлестік өкілі әскерге осы жылдың күзінде шақырылған сарбаздармен әңгімелесіп, сарбаздардың қызметі мен тұру жағдайларымен, жабдықталу түрлері мен нормаларымен жеке танысты. Жауынгерлік даярлық сабақтарын өткізу үшін сыныптарды, тұрмыстық үй-жайлар мен асхананы аралады, сондай-ақ жауынгерлерге ұйымның жұмысы туралы айтып берді.

«Әр сарбазды біз өзіміздің ұлымыздай көреміз. Біз барлығымыз анамыз және сарбаздарымыздың қалай және қандай жағдайда өмір сүретіні біз үшін өте маңызды. Бірлестік үшін әскери қызметшілермен мүмкіндігінше тығыз жұмыс істеп тығыз байланыста болу басты бағытымыз. Себебі жастар – біздің болашағымыз. Біз ұлдарымыздың жақсы қызмет еткенін қалаймыз»,

- деді Шымкент қаласы бойынша «Аналардың жүрегі» сарбаз аналары комитеті» қоғамдық бірлестігінің өкілі Шарифа Муминова.

Сапар соңында әскери бөлімнің тыныс-тіршілігі мен сарбаздарға жасалған жағдай көңілінен шыққанын білдірді.

Еске сала кетсек, қоғамдық бірлестік өкілдері әскери

қызметшілерге көмек көрсету және оларды қолдау үшін әскери бөлімдерге, әскери оқу орындарына және басқа да әскери құралымдарға ұдайы барып, белсенділік танытуда.

Шымкент гарнизонының
баспасөз қызметі

АРМЕЙСКИЙ МЕРИДИАН

ЗА ТРУД И ПРЕДАННОСТЬ ДЕЛУ

В Актауском гарнизоне, после завершения крупномасштабного международного учения «Бірлестік-2024», командир бригады морской пехоты поздравил своих военнослужащих с успешным выполнением всех поставленных задач. Учение, в котором участвовали подразделения из нескольких стран, прошло на высоком уровне и продемонстрировало высокую боеготовность и слаженность действий бригады морской пехоты.

В ходе торжественной церемонии командир бригады морской пехоты выразил благодарность личному составу за профессионализм и самоотдачу. Он отметил, что результаты учений подтверждают высокий уровень подготовки и способности морских пехотинцев оперативно реагировать на любые задачи.

Ваши усилия и самоотверженность являются примером для всех нас. Вы доказали, что способны выполнять самые сложные задачи в любых условиях. Спасибо вам за ваш труд и преданность делу, - сказал командир войсковой части подполковник Азамат Сулейменов в своем обращении к личному составу.

После поздравительной речи командир вручил благодарственные письма наиболее отличившимся военнослужащим. Кроме того, несколько морских пехотинцев получили воинские звания досрочно, а также были награждены ценными подарками за проявленную инициативу и высокие результаты в ходе учений.

Учения, в которых участвовали более четырех тысячи военнослужащих из различных стран, включали в себя комплексные тренировки по десантированию, наступлению, обороне и взаимодействию с другими видами вооруженных сил. Единственная в Казахстане бригада морской пехоты показала высокий уровень подготовки, что было высоко оценено международными наблюдателями.

По завершении церемонии награждения

личный состав бригады был приглашен на концерт, организованный в честь успешного завершения учений.

ОФИЦЕРЫ ЗАПАСА: ГОТОВНОСТЬ ВСТАТЬ В СТРОЙ

В Тараз для прохождения воинских сборов прибыли военнообязанные граждане из Туркестанской области. Пятьдесят офицеров запаса целый месяц проведут в армейских условиях, вспоминая и обновляя свои военные знания и навыки. Подготовкой офицеров запаса будут заниматься организаторы сборов – представители организационно-мобилизационного управления Регионального командования «Юг».

Дина МУХАРИНОВА,
Владимир МАРТЫНЕНКО (фото),
пресс-служба Таразского гарнизона

На железнодорожном вокзале города Тараз призванных на сборы офицеров запаса из Туркестанской области встретили торжественными военными маршами в исполнении сводного военного оркестра Регионального командования «Юг». Этим военнослужащие продемонстрировали верность традициям: с музыкой встречали гостей, и добавили им бодрости и боевого духа.

В ходе подготовки к организации и проведению сборов военное командование отработало систему взаимодействия между структурами. А она у них четкая и логичная. Оповещением и формированием отряда военнообязанных в Туркестанской области занимались представители органов военного управления. Они же сопроводили призванных на сборы в Жамбылскую область. В Таразе в число встречающих вошли не только офицеры Регионального командования «Юг», но и представители управлений военных сообщений «Юг» и военной полиции Таразского

гарнизона.

Первый день прибытия военнообязанных к месту сборов был посвящен вопросам выдачи им военного обмундирования и размещения в казармах. В пункте приема личного состава прибывшим выдали противогазы и военную форму. Тыловая служба Регионального командования «Юг» постаралась предусмотреть все размеры и ростовки военной формы. Выданные позднее знаки отличия позволяют с первого взгляда отличать их по офицерским званиям.

Именно эти воинские сборы с офицерами запаса отличаются от других сборов, которые проводились в Жамбылской области не так давно. Так, сборы с военнообязанными, которые организовывались бригадой территориальной обороны, целью своей имели подготовку военнообязанных для охраны особо важных объектов Жамбылской области.

Сборы, которые проводит сейчас управление командующего войсками Регионального командования «Юг», направлены на подготовку офицеров руководящего звена.

По сути, эти офицеры запаса являются нашей сменой, - поясняет начальник организационно-мобилизационного управления Регионального командования «Юг» полковник Медет Сагиндыков.

В период военной опасности, когда управление Регионального командования «Юг» выдвинется в другие районы по своему боевому предназначению, эти офицеры запаса нас заменят и примут руководство в свои руки. Поэтому в ходе сборов они будут изучать вопросы военного управления.

Уже одно только определение, что призванные на сборы военнообязанные – это офицеры запаса, говорит о многом. Все они с высшим образованием, офицерское звание получили после обучения на военных кафедрах или в период прохождения военной службы в качестве действующих военнослужащих. Среди призванных немало кадровых офицеров, которые завершили свою службу или по достижении предельного возраста и выхода на военную пенсию, или после завершения очередного контракта.

Я являюсь кадровым офицером, окончил Военный институт Сухопутных войск, служил в Вооруженных Силах до завершения своего первого контракта, потом приступил к преподаванию начальной военной подготовки в школе, - рассказал о себе капитан запаса

Рисхон Каримбаев из Шымкента. – Когда стране будет нужна наша помощь, мы с готовностью встанем в строй для защиты Отечества. Соответствующие знания и опыт у нас имеются, но не помешает их освежить. Поэтому мы и принимаем участие в воинских сборах.

Готовы применить свои военные знания и другие офицеры. В их числе – и сокурсник Рисхона Каримбаева по Военному институту Сухопутных войск старший лейтенант Мерей Тажибаев. Он тоже является руководителем начальной военной подготовки в школе, и считает, что прохождение воинских сборов поможет офицерам запаса вспомнить и нарастить военную выучку, если это нужно для страны и ее безопасности.

В ходе сборов офицеры запаса обновят не только теоретическую часть военной науки в классах, но и примут участие в занятиях по боевой подготовке на полигоне «Айша Биби». Итогом завершения сборов станут соответствующие записи в военных билетах офицеров, а также присвоение очередных воинских званий тем, кому по сроку положено стать рангом выше. Офицерскую карьеру можно строить и в запасе.

КРЕДИТНЫЕ КАНИКУЛЫ ДЛЯ СОЛДАТ НА 13 МЕСЯЦЕВ

Легкость и простота оформления кредитов привели к тому, что теперь кредиты имеет практически каждый второй гражданин. Не стали исключением и призывники. Однако необходимость продолжать готовить для страны военно-обученный резерв указывает, что наличие кредитов не должно влиять на выполнение конституционного долга. Поиски решения возникшей проблемы привели к созданию системы, позволяющей приостановить на время процесс выплаты кредитов на законных основаниях.

Солдаты срочной службы Саги Жарылкасын и Нурхат Биржан познакомились и подружились в армии. Оба прибыли весной этого года в Тараз служить в 5-ю механизированную бригаду имени Бауыржана Момышулы Регионального командования «Юг». Попали в один батальон, в одну роту. Саги родом из Шымкента, Нурхат из Костаная.

Помимо общих интересов, характерных для юношей их возраста: компьютерные игры, футбол, соцсети, их сплотила еще одна общая тема: наличие у обоих кредитов, оформленных до призыва в армию. У Нурхата размер кредита составляет 600 тысяч тенге. Он его взял на покупку бытовой техники. Саги оформил кредит на 450 тысяч тенге: решил купить в свою комнату телевизор. И даже успел до армии произвести первую выплату в 50 тысяч тенге. Но подошло время призыва в армию, и тогда встал вопрос: как быть с кредитами?

Я не боялся идти в армию, мне больше было страшно за кредит – кто мне его закроет? – делится былыми переживаниями Нурхат Биржан. – Потом меня в военкомате предупредили, что мне его заморозят.

Под заморозкой кредита ребята имеют в виду предоставление военнослужащим срочной службы отсрочки от выплаты кредитов на период прохождения ими воинской службы в рядах Вооруженных Сил Казахстана. Это стало возможным благодаря меморандуму о взаимном сотрудничестве между Министерством обороны и Агентством по

регулированию и развитию финансового рынка.

Алгоритм действий по предоставлению отсрочки платежей по банковским займам и микрокредитам предусматривает подготовку Министерством обороны списков военнослужащих, имеющих кредиты. Списки передаются в Агентство по регулированию и развитию финансового рынка, а оттуда попадают в адрес кредиторов.

Для оперативного оформления отсрочки по кредитам теперь командиры всех воинских частей, приветствуя молодых солдат на новом месте, интересуются наличием кредитов.

По прибытии в воинскую часть молодого пополнения мы прежде всего выясняем наличие у молодых солдат кредитов, - подчеркивает командир 5-й механизированной бригады имени Бауыржана Момышулы подполковник Жаныбек Куранбеков.

Затем совместно с банками мы проводим практическую работу по предоставлению кредитных каникул солдатам срочной службы. При такой заботе солдаты служат спокойно, уверенно, не переживая о своих кредитах.

Действительно, на душе у каждого из молодых солдат стало спокойнее. Если армия и государство позаботились о том, чтобы в период службы не набегала пень и не росли долги, почему бы не отслужить в армии положенный срок?

Когда мы проходили первый месяц службы, мне пришло сообщение от банка, что кредит заморозен на 13 месяцев. И тогда я успокоился, что больше меня не будут беспокоить с кредиторской компании, и я спокойно отслужу свой срок, - с удовлетворением отмечает солдат срочной службы Саги Жарылкасын.

Военное руководство предусмотрело и то, что сразу после увольнения из армии, еще не трудоустроившись, юноши не смогут начать выплачивать по кредитам. Отсрочка по времени длиннее, чем период срочной службы. И у парней будет еще месяц в запасе до возобновления выплаты. За это время они уже смогут найти работу, или восстановиться на старой.

И на данный момент я вообще не волнуюсь насчет кредита, - улыбается рядовой срочной службы Нурхат Биржан. - Как приду с армии, я закрою его, надеюсь.

У любой проблемы всегда есть решение, стоит только хорошо все обдумать и подписать меморандум о сотрудничестве, как это сделало военное ведомство совместно с другими органами. Поэтому и было найдено оптимальное решение, которое позволяет на законных основаниях всем сторонам воспользоваться кредитными каникулами сроком 13 месяцев, после чего прежние обязательства вновь вступают в свою силу.

РОДНЫЕ - РЯДОМ

Свой двадцатый день рождения военнослужащий срочной службы воинской части 36352 Вадим Бабаджанов встретил в кругу сослуживцев.

Фархат КИНЖИТАЕВ,
Алмагуль ДАРМАНКУЛОВА (фото)

В столовой учебного центра «Спасск» МО РК, расположенного близ шахтерской столицы, стало традицией организовывать торжественный обед для именинников. Праздник для солдат устраивает заведующая столовой Мира Асабаева. Причина в том, что за свою 13-летнюю службу она относится к каждому солдату как к своему ребенку, и заботится о них.

Люблю смотреть на их счастливые лица. Всегда готовлю манты, курицу-гриль, различные салаты и, конечно же, праздничный торт, - поделилась Мира Асабаева.

В день рождения с Вадимом за праздничным столом сидели его боевые товарищи. После поздравлений от командиров и сослуживцев, имениннику удалось связаться с семьей в рамках программы «Отбасымен бейне қонырау». По видеозвонку мама и бабушка поздравили своего солдата и пожелали ему быть достойным защитником Родины.

Я благодарен командованию части и работникам столовой за праздник, организованный в мою честь. Этот день рождения и эмоции точно останутся в моей памяти на всю жизнь, - отметил рядовой Вадим Бабаджанов.

Напомним, проект «Отбасымен бейне қонырау» («Видеосвязь с семьей») действует в Вооруженных

Силах Казахстана уже третий год. Для его реализации не нужно формировать специальный приказ командира или создавать особые условия. Запустить проект может любой офицер или сержант. Все, что требуется для организации связи, - это гаджет с выходом в Интернет и любая площадка, которая не является режимным объектом. Это может быть беседка, комната психологической работы, спортзал.

ИІРІМ

Баһадүр бабалар

Елімізде және әлемнің Түркия, Германия, Австрия, Англия, Америка, Қытай, Моңғолия сынды 10 шақты елінде қазақ батыры Зуқа Сәбитұлының 150 жылдығы аталып өтті. Ол – Алтайда өмір сүрген әйгілі батыр, ұлт-азаттық күрес басшыларының бірі, қазақ тарихындағы тарихи тұлға.

ЕЛІНЕ ҚОРҒАН БОЛҒАН ЗУҚА БАТЫР

Ата жолымен...

Зуқа батыр Сәбитұлы 1866 жылы Зайсан-Қалба аралығындағы Үлкен Қаратал, Қызылжар өңірінде дүниеге келген. Зуқаның ұлы атасы Нұрмұхамедті жұрт «абыз» деп пір тұтқан. Нұрмұхамед ұрпақтары Қазақстанның шығыс өңірінен бастап Шыңжаң мен Моңғолия қазақтары арасында дін қызметшісі, ел билеуге, төрелік жасауға араласқан ықпалды әулетке айналған. 1848 жылдары Сайқан өңірінде, кейін Қызылтауда және Жайырда мешіт салдырып, 40 жылға жуық имамдық, дін насихатшысы қызметін атқарған әкесі Сәбит молданы да елі ардақтаған екен. Ел аузында «Да молда» атанған әкесі Сәбит дүниеден озған соң 1883 жылы оның шаңырағын тұңғышы Зуқа Қалбадан қазіргі Қазақстан аумағына – Сауырға ұлық Жеңісхан ауылына көшіріп әкеледі. Кемелді білім өнер иесі болып ер жеткен Зуқа екі жыл бала оқытумен шұғылданған соң қайтадан Жемейдегі өз туыстарының ортасына қоныс аударады. Мұнан кейінгі өмірі дін уағыздаумен бірге отарлаушы билік пен оның жергілікті өкілдерінің озбырлығына, ата жолы мен адамгершілікке қарсы әрекетпен күресуге арнайды.

Ел қорғаны болды

Сөйтіп, оның төңірегіне жәбір-жапа шеккендер жиналып, біртіндеп, бір қауым елге айналады. «Зуқаның елі» өр Алтайдың күңгейіндегі Бурлытоғай өңірін өздеріне қоныс етеді. Сыртқы қатерге қарсы тұру үшін әскери айла-тәсілдерге баулып, түрлі машықтарды, дала сарбаздарына тән жауынгерлік айла-әдісті меңгерген Зуқаның бойында әккі

қолбасшылық, әскери өнер де қатар толысып отырады. XX ғасырдың бас кезінде қалыптасқан саяси-әскери ауыр жағдай: Столыпин аграрлық реформасы, 1916 жылғы Орта Азиядағы ұлт-азаттық күресі, азамат соғысы, ақ гвардияшылар мен олардың ізімен өкшелей қуған қызылдардың зобалаңы қазақ халқына қырғидай тиді. Бас сауғалағандар қалыптасқан шекарадан арлы-берлі өтуі жиіледі. Қалыптасқан аса күрделі жағдайларға байланысты ырыздығы мол, дүниеге жомарт, ең бастысы халыққа қорған бола білген Зуқаны пана тұтушылардың қарасы көбейе түседі. Ел қорғаны бола білген, дана би, әрі батыр, һәм дін қайраткері Зуқаны дәстүрлі ұғым бойынша батыр деп таныды. Расында да, оның қарамағындағы ел отарлаушы саясат пен оның жергілікті атқарушыларының әділетсіз, озбыр іс-шешімдеріне қарсы шығып, діндегенін шарифат жолымен немесе дәстүрлі құқық нормалары бойынша, ал кейде күш қолдана отырып орындататын, аса ықпалды күшке айналады.

Айбыны асты

Алайда Зуқаның істеген қылықтары мен саясаты қалайына жақпаған өкімет ебін тауып жала жауып, өлкедегі әкімшілік орталығы Сарысұмбеге шақыртып, түрмеге қамап та көреді. Мұндай тұзақтан шешендігі мен білімдарлығы арқасында аман оралған соң Зуқаның қолдары ендігі кезекте ашық күреске бет бұрады. Алтайды билеген «төрт орын» аталатын билерге және манж, гоминдан өкіметіне салық төлемеді, отаршылыққа көнбеуге үгіттейді. Зуқаның жер жарған даңқы мен өңірдегі билеушілердің зәресін алған айбыны қазан төңкерісінен қашып, 1921 жылы Шыңжаң жеріне өтіп, халықты тонаған ақ гвардияшылардың генералы Бакич қолынан Ертістің басындағы жұртты қорғап қалады. Өр Алтайға ойран салған түрлі әскери қосындар батыр қажының қолдарымен бетпе-бет келмей, оның ықпалындағы аумақты айналып өткен. Осы оқиғалардан соң әскери ойранның алаңына айналып, бағасы кетіп, аштыққа іліккен ел Зуқа қажыға үсті-үстіне келіп қосылады.

Ішкі, сыртқы жауларымен қарудың күшімен емес, бейбіт мәмілемен тіл табысу жолын ұстанған Зуқаға билеуші өкімет дегеніне көндіре алмайды.

Ендігі кезекте Шыңжаң билеушілері қазақ билерімен ымыраласып, Зуқаның ізіне түседі, реті келсе, оның көзін құртуды жоспарлайды. Бірақ, Зуқа қолдары үкімет әскерімен сан мәрте қарсы келіп, Үрімжі мен Алтай арасындағы байланысты үзіп тастайды.

Шейт болды

1920 жылдардың соңынан қазақтардың жеріне орталықтан қытай шаруаларын қоныстандыруды көздеген саясатына қарсы қарулы көтеріліс өлкедегі саяси ахуалды шиеленестіріп жібереді. Әсіресе, ықпалды топтың көсемі Зуқа қажы үкіметтің алдап-арбауы мен қарулы әрекетіне көнбеген соң айламен алудың жолына көшеді. Оның реті 1927 жылы Алтай аймағына келген жаңа билеуші Цзинь Шурен кезінде жүзеге асады. Зуқа ауылынан пана тапқан басқа ұлттың өкілінің (олардың арасында моңғол, ұйғырлар да болған) көмегімен батырдың өз басына қатысты құпияларды алып тұрады. Ақыры, қапияда қолдарынан алшақта, оңаша қалған кезінде аңдып ұрланып келген үкіметтің жүздеген қарулы қолы Зуқаның шағын ауылын қоршап, ажал құрығына іліндіреді.

Батырдың басын кесіп алған билік оны Сарысұмбе қаласындағы Қыран Ертіс өзені үстіндегі көпірге іліп қойған. Зуқа өзімен бірге оққа ұшқан 28 шәйітпен бірге Алтай аймағы, Көктоғай ауданы, Белқұдықтағы зиратта жерленген.

БАТЫРДЫ ҮЛГІ ТҰТАМЫН

Қазіргі кезде «кімді кумир санайсың?» деген сауал қойсаң, бәрі бір-бір жұлдызды, тележурналисті, актер қала берді шет елдің адамдарын тізбелеп шыға келеді. Көпке топырақ шашудан аулақпын, өрине. Бірақ менің замандастарымның көбі осындай жағдайға душар. Ал менің кумирім – Бауыржан Момышұлы. Әрқашан да ең бірінші осы кісі тұрады. Себебі оның бойында барлық қасиет бар. Ержүректілік, батылдық, жазушылық, суретшілік. Тізе берсем кете береді.

Ең алдымен менің ол кісінің Ұлы Отан соғысында айтқан мына сөз қатты ұнаған болатын: «Біздің жүрегіміз темір емес. Бірақ біздің кек отымыз қандай темірді болса да ертіп, күйдіріп жібере алады... біздің үрейді жеңетін ең күшті қаруымыз бар, ол – Отанға деген сүйіспеншілік».

Бауыржан атамыз әскер қатарына 1932 жылы алыныпты. 1936 жылы Ленинград қаржы академиясын тәмамдап, қайтадан Қызыл Армия қатарына алынады. Онда жүріп звод, рота командирі, полк командирі, полк штабы бастығының көмекшісі сияқты басшылық қызметтерді атқарған. 1941 жылы Ұлы Отан соғысы басталған сәтте генерал-майор И.В.Панфиловтың басшылығымен Алматыда жасақталған 316-атқыштар (8-гвардиялық) дивизиясы құрамында майданға аттанады. Соғыстың соңғы жылдарында гвардиялық дивизияны басқарды. 1941 жылғы күзгі, қысы кескілескен шайқастар кезінде өз батальонын негізгі жауынгерлік құраммен аман-есен дивизиясына қосылған екен. Бауыржан ата Мәскеу түбінде 27 рет шайқасты жүргізген. 207 рет ұрысқа қатысқан және 5 рет өлімнің құрсауында қалғаны, 2 рет өлімші болып жараланғаны туралы «Ақиқат пен аңыз» романында да жазылған екен. Одан бөлек Мәскеу үшін шайқаста И.В.Карлов қолбасшылық еткен атқыштар полкі мен аға лейтенант Б.Момышұлы басқарған батальонның жауынгерлері ерекше табандылық пен қаһармандықтың үлгісін көрсетіп, жаудың төрт есе басым күшіне қарсы кескілескен ұрыстар жүргізгені жөнінде ел жадынан мәңгі өшпек емес.

Бауыржан Момышов болмай, Момышұлы деген тегімен (фамилия) жүргенінің өз батырдың ғана қолынан келетін іс дер едім.

Бауыржан ата сұрапыл соғыс жылдарының өзінде, майдан даласында, снаряд пен бомбалардың астында, блиндажда отырып, Қазақстан

басшыларына хат жазудан талмады. Сонда не жазды? Өз басының қамы емес. Бәрінде халықтың қамын ойлап жазды. Ұлт мүддесі. Ұлттың тарихының, рухының, тілінің, санасының, сауатының, арнамысының, әдебиеті мен мәдениетінің қамы. Белуардан қан кешіп, соғыста қол басқара жүріп, ол қоластындағы солдаттардың бірде-біреуінің шығын болмауын ойлады. «Кез келген шығынның орнын толтыруға болғанымен, адам шығынының орны толмайды», - деген сөз де осы Бауыржан атының сөзі.

Онымен қоса, Бауыржан атамыз – әскери педагогика мен әскер психологияны байытушы баға жетпес мұра қалдырған тұлға. 1950 жылы Кеңес Армиясы Бас штабының арнаулы Жоғарғы әскери академиясын бітіріп, әскери академияда дәріс оқумен қатар шығармашылық жұмыспен де шұғылданды. Бұл – Бауыржан атамыздың тағы бір қыры. «Офицер жазбалары» (1962), «Артымызда Москва» (1963), «Генерал Панфилов» (1965), «Куба әскерлері» (1969), «Ұшқан ұя» (1974), «Соғыс психологиясы» мен «Қанмен жазылған кітап» (1990,1991) туындыларын жазды. Шығармалары бірнеше рет шет тілдеріне аударылған.

Бауыржан ата оған қоса, ою ойып, сурет салған. Кезінде Бауыржан атамыз автопортретін де салған екен. Өзі ойған оюдың артына айы-күні жазылған екен. Ол оюлардың бәрі Зейнеп апата сақтаулы тұр. Зейнеп апа ол оюларды жинағанын былайша баяндапты: «алғашында Ержан сүйретіп жүгіріп жүретін. Кейіннен «мынауың болмайды» деп, алдап-сұлап қолынан алып, жинай бердім ғой». Зейнеп апа сол оюларды жарыққа шығаруға ниетті екен. Құдай сәтін салса, оны да көріп қалармыз деген үміттемін.

Р.С. Жалпы менің Бауыржан ата туралы білетінім осы. Болашақта Зейнеп апамен жолығып Бауыржан ата туралы тереңірек білгім келеді.

БАУЫРЖАН МОМЫШҰЛЫНЫҢ КАСТРОДАН АЛҒАН ТАЯҒЫ ҚАЙДА САҚТАУЛЫ?

Қазақтың батыр ұлы Бауыржан Момышұлының өткен ғасырда Рауль Кастродан сыйлыққа алған таяғы семейлік Құрманғалиевтар отбасының жәдігеріне айналған.

Оразғайша Құрманғалиева апайдың айтуынша, даңқты қолбасшының таяғы оған әпкесі Бағдат Рахметовадан қалған аманат екен. Әпкесі Мәскеуде гастрольдік сапармен жүргенде Бауыржан Момышұлымен кездейсоқ жолығып қалады. «Ол Баукеңді қонақ үйде көріп, «ассалаумағалейкум» деп сәлем береді. «Мен сізді танымын, сіз - біздің мақтаншымыз, даңқты бабамызыңыз, сізбен мақтанамыз» дегенде, Баукең Мәскеуде қазақ қызын көріп, таңғалыпты. Ол менің әпкемнен «Әкең бар ма?» деп сұраған екен. Содан кейін өзінің қолындағы таяғын «әкеңе апарып бер» деп әпкемнің қолына ұстатыпты», - дейді өзінің әңгімесінде О.Құрманғалиева.

Оразғайша апай Бағдат әпкесінің фотоальбомдағы бірнеше суреттерін көрсетіп, таныстыра отырып, әңгімесін жалғастырды. Сонау

1963 жылы Бауыржан Момышұлы Кубадан қайтып келе жатады. Аталмыш таяқты Куба елінің бас қолбасшысының орынбасары Рауль Кастро сыйға тартқан екен. Ал одан кейін Бауыржан Момышұлы таяқты «Ақжар» ансамблінің әртісі, 26 жасар Бағдат Рахметоваға қайта сыйлайды. Осылай бірнеше жыл сақтап келген жәдігерді 2010 жылы Бағдат әпкесінің Қостанай облысында тұратын ұлы Даулетке табыстағанын айтты. Өйткені әпкесіне «таяқты өзім ғана сақтаймын» деп уәде берген Оразғайша апай бұл отбасылық жәдігердің тек Бағдаттың балалары мен немерелеріне аманат болып қалатынын жеткізді. Өкінішке қарай, Кеңес Одағы Батырның таяғы Бағдат апайдың Қостанай қаласында тұратын ұлының қолында болып шықты. Бұл құнды жәдігер музей экспозициясынан өз орнын табады деп сенеміз.

SARBAZ

ҚР Қорғаныс министрлігінің тапсырысы бойынша шығады

Меншік иесі:
«ГИС Әскери Медиа» ЖШС

Шығарушы редакторлар
Тимур АУБАКИРОВ
Ерлібай ҚАДЫРБАЙ

Тілшілер:

Рима ӘБЕУОВА

Нариман ДЮСЕНОВ

«Шығыс» ӨңК аймақтық тілші

Алу ИСКАКОВА

«Астана» ӨңК аймақтық тілші

Фархат КИНЖИТАЕВ

Дизайнер

Адил ШЕРИМБЕТОВ

Корректорлар

Сымбат НҰРХАЙДАРОВА
Наталья ВАРНАВСКАЯ

Газет «Сарбаз» деген атаумен 2007 жылдың 2-тамызынан бастап шығады. ҚР Инвестициялар және даму министрлігінде 2015 жылдың 30-сәуірінде тіркелген, куәлігі №5340-Г. Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасымен әрқыз сәйкес келе бермейді. Қолжазба мен фотосурет рецензияланбайды және кері қайтарылмайды. Редакция автор материалын мазмұнын сақтай отырып өңдеуге, қысқартуға құқылы. Газет жұма күні шығады. Бағасы келісімді.

Редакцияның мекенжайы: ҚР, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы, Долақана көшесі, 11 үй. Вебсайт: www.sarbaz.kz Тел/факс: 8 702 712 36 70 E-mail: INF@SARBAZ.KZ Газет «Алматы-Болашақ» баспаханасында басылып шығады. Алматы қаласы, С.Мұқанов көшесі, 223-Б Көлемі 3 б. т. Офсеттік басылым. Индекс 604204 Таралымы 2381 дана Тапсырыс №31

facebook.com/sarbaz.kz

instagram.com/sarbaz.kz

vk.com/sarbaz.kz

twitter / @SarbazKZ